

Izpred upravnega sodišča.

Davčna oprostitev kreditnih in posojilnih društev od pridobnine v zmislu §-a 84 *lit. e)* oseb. davč. zak. nastopi že takrat, kadar njih pravila ustrezajo §-u 1 zak. od 1. junija 1889 in ne zavisi od dejanskega poslovanja društva v zmislu teh pravil.

Z razsodbo z dne 11. marca 1904 št. 2457 je c. kr. upravno sodišče vloženi pritožbi ugodilo in izpodbijano odločbo kot v zakonu neutemeljeno razveljavilo.

Razlogi.

C. kr. finančno ravnateljstvo za Kranjsko z odločbo z dne 28. julija 1903 št. 12873 ni ugodilo rekurzu okrajne posojilnice v Krškem zoper pridobitni, jej za leti 1902 in 1903 po II. poglavju oseb. davč. zak. predpisani davek, oziroma zoper odtegnitev oprostitve od pridobnine po §-u 84 *lit. e)* omenj. zak., češ, da podelitev remuneracije udom načelstva in nadzorništva ne odgovarja niti v pravilih, niti sicer kaki pogodbenim potom v naprej določeni dolžnosti, in je torej z davčno-pravnega stališča ni moči smatrati za upravni izdatek, ampak za razdelitev dobička, da torej poslovanje rekurrujoče zadruge in razpolaganje s premoženjem ne odgovarja popolnoma zahtevkom zakona z dne 1. junija 1889; ne zadošča namreč točki *lit. d)* §-a 1 nav. zak., po kateri je prebitke odkazati v rezervni fond.

V pritožbi, vloženi pri tukajšnjem sodišču, se proti temu ugovarja, da so združna pravila popolnoma po zakonu od 1. junija 1889, in je bilo torej pritožujočo se posojilnico kot Raiffeisenovko po §-u 84 *lit. e)* oseb. davč. zak. od pridobnine oprostiti. Te zakonito zajamčene oprostitve ni moči odtegniti, četudi so se, kar graja davčno oblastvo, odbornikom in nadzornikom za njih trud iz tekočih dohodkov posojilnice podelile nagrade, ker to ni niti zoper zakon, niti zoper združna pravila.

Upravno sodišče je to pritožbo iz naslednjih razlogov pripoznalo za utemeljeno:

Po pravilih okrajne posojilnice v Krškem, vpisanih vsled odloka od 23. maja 1900 št. 64 v združni register pri c. kr. okrožnem sodišču v Rudolfovem, ima posojilnica neomejeno

zavezo, in se njen delokrog raztega na 5 občin krškega sodn. okraja (§ 1.), zadružni delež znaša 24 K in se ne obrestuje (§ 6.), posojuje se samo zadružnim udom (§ 7.), izdajanje menice je izključeno (§ 8.), posojilna obrestna mera ne sme s postranskimi pristožbinami vred presegati hranilne obrestne mere za $1\frac{1}{2}\%$ (§ 11.) in se deva čisti dobiček v rezervni fond (§ 14).

Pravila pritožujoče se posojilnice ustrezajo torej brez dvoma vsem zahtevam § 1. zak. od 1. junija 1889, česar tudi davčno oblastvo samo ne zanika.

Za povod, da je odtegnila oprostitev od pridobnine, torej davčno oblastvo ne jemlje vsebine pravil posojilnice, temveč dejansko poslovanje pri njej.

Toda iz §-a 84 *lit. e)* oseb. davč. zak. izhaja, da nastopi davčna oprostitev pri kreditnih in posojilnih društvih že takrat, kadar njih pravila ustrezajo §-u 1 zak. od 1. junija 1889, in pri tem glasom besedila zakona ne pride v poštev, ali se poslovanje teh društev vrši tudi dejanski v zmislu pravil.

Utegnilo bi se sicer razlagati, da je zakon izpolnjevanje pravil določil za tiho predpostavko oprostitve od pridobnine in določil izgubo te oprostitve že tedaj, ako dejansko poslovanje ne odgovarja zahtevkom zakona od 1. junija 1889.

Ali upravno sodišče je preudarilo, da veže § 84 oseb. davč. zak. oprostitve od pridobnine, ako ne nastopi ta vsled posebnih predpisov zakona *lit. a), c)* in odst. 2., na različne predpostavke, ker nastopi oprostitev, kadar ali poslovanje podjetja ustreza, dejanski gotovim zahtevkom (*lit. d), f)*, ali kadar imajo društva, zadruga, fondi po vsebini svojih pravil nalogo, delovati v gotovo občno korist (*lit. b), e)*.

Z ozirom na različnost v tekstiranju posameznih odstavkov § 84 oseb. davč. zak. in z ozirom na to, da druga določba zakona, po kateri se dovoli olajšava le, kadar ne le statut, temveč tudi dejansko poslovanje odgovarja zahtevkom zakona, (§ 85.) to izrečno naglašja, se upravno sodišče ni smatralo za upravičeno, sklicevajo določbo § 84 *lit. e)* različno od njenega besedila razlagati, in je moralo torej izpodbijano odločbo kot v zakonu neutemeljeno razveljaviti, ne da bi se dotaknilo vprašanja, ali morda dejansko poslovanje pritožujoče se zadruga ne ustreza pravilom in obenem zahtevkom zakona od 1. junija 1889.

—•••••
Dr. L.